

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előzethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Színay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidéköl pedig a postahivatalko úján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyitási közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Színay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közve-títő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Ma így, holnap úgy.

A híres szabadelvű összetartás valami nagyon erős mégsem egészen lehet. Tegnap e helyen a felett kelle méltatlankodnunk, hogy a kormány mily gőzörővel akarja keresztülhajítani a közigazgatás államosítását, jobban mondva a közigazgatási tisztviselők kizárólagos kinevezését. Azóta megint másik hín kell szárnyra, a mely szerint a közigazgatási reform bizonytalan időre ismét elhalasztatik.

Hát mi nem tagadjuk, jókedvűen nézzük végig ezt a tragicomicus vergődést, a mely most a hatalmas, erős, egyöntetű kormánypártot gyötri. Valóságos hazard-játék, meg esztelen kapkodás az, a mit most odafent véghez visznek. Bizonyos, hogy erősen akarnák a kinevezésről szóló javaslatot tüzzel-vassal keresztülvinni. De úgy látszik már félnek tőle, hogy belebuknak.

Félnek pedig önmaguktól és félnek a nemzettől. A nemzet is kezd megmozdulni s az a nagy arányu mozgalom, melyet a választási rendszer érdekében a függetlenségi és 48-as párt megindított, nemsokára kibontja szárnyait. Ez a mozgalom előreláthatólag nem fog azon kerületekre szorítkozni, a melyekben pár-

tunk számszerű többségben van. A kormány pártkérdéssé erőszakolhatja a közigazgatási reformot az országgyűlésen, de az ország előtt az nem pártkérdés s lesz akárhány kormánypárti kerület, a mely velünk együtt tiltakozni fog az alkotmány é gyökeres változtatása ellen, a mely változtatást hozzá még olyan többséggel akarja a kormány keresztül vinni, a melynek legtöbb tagja, nemcsak hogy erkölcsi mandatummal nem bír annak megszavazására, de választói előtt tett ígérete által a politikai erkölcs parancsa szerint homlokegyenest ellenkezőre van kötelezve.

A közigazgatási reform kérdésében eddig nyilatkozott törvényhatóságok egy jó része is igazhíű kormánypárti. Olyan törvényhatóság pedig, mely a saját maga halálos ítéletét sürgette volna, mostanában nem igen akad Magyarországon. Igaz, hogy a honossági törvényjavaslat tárgyalásából nem valami vizasztaló tanúságot merithetnük a törvényhatóságok szavának hatásából, de ha most a hivatalos és első sorban illetékes testületek magatartását, a nemsokára országszerte egymást érő népgyűlések mint a választókerületek akarátának kifejezői támogatják, mégis azt kell hinnünk, hogy így, nem nagyon sokkal a választások előtt a mindenekeftett mandatumokért reszkető

kormánypárti képviselők nem kis rettegésben vannak a történendők miatt.

Ennek a rettegésnek a láza fogta el ismét a mi erős kormányunkat, mely azért elhatározta, hogy mielőtt a törvényjavaslatot beterjeszti, komoly tanácskozássra hívja össze a szabadelvűpárt fejeit, megbeszélendő velök, hogy a dolgok ezen állásban mitevő legyen?

Igazán megható s igazán gyöngéd figyelem egy hatalmas kormány részéről párja irányában, mely őt csak nemrég is oly nagy hangon biztosította a maga osztatlan és egyértelmű támogatásáról. Ime most kisül, hogy a kormánypártnak különböző fejei vannak, a melyek különbözően gondolkodnak s a melyek különböző gondolkodását most nagyon jó volna valahogy összekalapálni.

Nem ösmerjük a kormánypárti fejek mostani keménységét s így nem tudhatjuk mennyit fog rajtuk a kormány kalapácsa, csak azt az egyet tudjuk, hogy a kalapács gyenge kézbe került. Azt látjuk, hogy a kormány még ma sincs magával tisztában, idegesen kapkod ide-oda. Ha a közigazgatási reformot elejti, fél, hogy a mérsékelt ellenzék, mely a választók előtt is folyton az állami adminisztráció szükségét hangsúlyozta, felülkerekedik. Ha megvalósításához fog, szemben találja magával nemcsak az egész függetlenségi

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A kis kurucz Bandika.

— Történeti rajz. —
 Irta: **Thaly Kálmán.**

A Rákóczi-féle szabadságháboru idejében — sőt ezt már jóval megelőzőleg is — Erdély katonai kormányzója a bécsi udvar teljhatalmazottja, gróf Rabutin du Bussy Lajos, cs. tábornagy vala. Sötét alakja a multaknak: ez az egykorú és vele gyakori érintkezésben állott nagyműveltségű kancellár gróf Bethlen Miklós emlékirataiból, Cserey Mihály krónikájából s más azon korbéli erdélyi naplóírók följegyzéseiből eléggé ismerjük őt, vaskemény jellemét, zordon, rideg természetét, kegyetlenségeit, viselt dolgainak iszonyatosságait, melyekkel a szerencsétlen tartományt, vérbe, lángba borítá. Volt ugyan egy, az alkotmányosságának némi árnyaképen a polgári ügyek intézése czéljából mellé rendelt »gubernium» is: de a mely tökéletesen az ő vasjarmában nyögött. Különbönbönb inkább csak a magok javát, mint az országét szívőkön viselő, szemem szedett léha, tunya, iszákos és megfélemlített főurakból vala összeállítva, a kártyás, részeges, tehetetlen gr. Bánffy György elnökléte alatt. Az egy Bethlen Miklós

vált ki közülök magas röptű, hazafias lelkével, — a kit azonban — épen ezen tulajdonaiért — a magyargyűlölő, zsarnok Rabutin nem tűrhelvén, egy még csak ki sem nyomtatott politikai iratáért elfogatta, sokáig tömlöczben sanyargattata, s főbenjáró, felségárulási pert indított ellene: mi a többit még jobban megrémíté, még szolgálattelküebbekké tevé.

Rabutin az 1703. őszén Erdélybe is csakhamar átharapódzott szabadságharcz mozgalmait kezdetben könnyű szerrel elfojthatta volna: volt erre elég ereje, reguláris német és könnyű-lovas rácz-hada: azonban hiányzott ügyessége, tapintata. Szeben várában mintegy Jupiter trónolt, csoportban tartván hadait; s ha híret vevé, hogy itt vagy ott egy kurucz csapat beütött, városokat, falvakat, vidékeket hódoltat, várakat ostromzáról vagy foglal el s a lakosság elégedetlen elemeit magához vonva felszaporodik: ily hírekre a zordon ember mint a feldühödött fenevad rohant ki barlangjából, s miután nehéz, vértés lovas ezredei elül a könnyű lovaskuruczok játszva odább állanak, hogy másutt ismét felbukkanjanak, — Rabutin tehetetlen mérgeben a védtelen lakosságot, nemre, korra való kimélet nélkül ölette, vágatta: miért hódoltak meg a kuruczoknak? Holott ő vala az,

a ki nem tudta, avagy nem akará megoltalmazni őket. Városaik, falvaikat kirabolttatván, porrá égettette; egész vidékeket hamvasztatott el. Pusztulás jelölé nyomát, a merre járt, vagy jártak kiküldött alvezérei.

Ez iszonyatosságok fölött azután a tartomány népe elkeseredvén, — most már tömegestől a kuruczokhoz pártolt át, a székelység egészen, a vármegyék legtöbbje, sőt még némely szász székek is. A főurak közül gr. Pekry Lőrincz fejevármegyei főispán, gróf Mikes Mihály háromszéki, Thoroczky István aranyosszéki, gr. Teleky Mihály kővárvidéki főkapitány, br. Száva Mihály zarándi, Barcsay Mihály hunyadi főispán, Lázár Ferencz esiki főkirálybíró, Bartha András itélőmester, gróf Bethlen László, br. Kemény Simon, László és Péter (a néhai fejedelem unokái), a gr. Csákyak, Pettkyek, Rhédeyek, Gyulayak, a Vayak, Orbánok, Csereyek, Danielek, Ugronok, Sándorok, Henterek stb., szóval az uri s főrendi nemeség, — a Rabutin által Szebenben őrzötteken kívül, — hűséget esküdött Rákóczynak: Gyula-Fejérvárti országgyűlést tartottak s megválasztották őt erdélyi fejedelemmé, dicsó ősei-nek trónjára.

Rákóczi ekkor már számos magyaror-

és 48-as pártot s mögötte a nemzet tulajdoni többségét, hanem attól is rettegni kell, hogy saját »szilárd és egységes« pártja is azonnal szétmállik.

Értjük a sietést, értjük a késlekedést. Ha nem sietnek, az egész el talál maradni, a jövő választásokig, a mikor a kérdés elől lehetetlen lesz többé kilétni s a nemzet aligha fog a kormány terveinek megvalósítására mandatumot adni. Ha sietnek, viszont úgy eltalálják sietni az egészséget, hogy sirva néznek utána, minthogy a nagy kapkodásból könnyen az sült ki, hogy nem lesz sem államosítás, sem többség. Füstbe megy a nagyobb hatalom reménye s darabokra törik a meglevő. A hatalom az erő kiváltsága, a nemzet ereje nem fogja maga felett eltérni a gyengék kéréseit.

B. S.

Savanyu a szőlő. Szent Kleofás — milyen kapkodás. A kormány minden áron szeretné a közigazgatás államosítását még ez ülésszakban keresztülvinni. De bizony karó közé került a nagy erejével. Egy felől a nemzet fenyegető tiltakozása, másfelől a saját pártjában közelálló bomlados miatt sehogysem meri a maga csorbá fejszét ebbe a nagy faba belevagni. Úgy volt az most egy eszterdomi is. Tisza Kálmán nagyba ünnepeltette magát a párja által, a mely most Szaparyt ünnepli. Tisza Kálmán is harszó riadót fújt az ellenek ellen, Szapary is verte a mellét, hogy milyen erős legyen. A nagy zenebona után aztán csakhamar csendes ember lett Tisza Kálmán. Az eseményeknek meg van a magok logikája. Hasonló előzményekből hasonló következmények származnak. A kérdés jutalma felsülés. Tisza Kálmán uralmát megölte a honossági vita, a Szaparyt elfogja temetni a közigazgatás államosítása. »Ne ülj a lóra nem esel le« — kicsi a kormánynak a mostani hatalma, pedig ahhoz nincs elég ereje, gyenge legyen biz ő, nagyra vagyik nagyot bukik.

A kir. táblák felosztásának előmunkálatai serényen haladnak előre. Legtöbb nehézséget az átmeneti intézkedések czélszerű keresztülvitele okoz. Hogy e nehézségek minél kevesebb bajt okozzanak annak idején, a budapesti kir. ítélőtáblánál a január elseje óta felérkezett ügydarabokat már nemesak az álta-

lanos iktatóba vezetik be, hanem minden egyes vidéki tábla számára iktató könyvet rendeztek be a szerint, a mint az ügy a decentralizáció után nem a bpesti tábla hatáskörébe fog tartozni, beírják azt az ügyre nézve illetékes kir. tábla iktató könyvébe. Hír szerint márczius 1-től kezdve a vidéki járásbírók, törvényszékek csak azokat az ügyeket fogják fölterjeszteni, melyeket ezenül is a budapesti tábla fog fölülbírálni, a vidéki táblákhoz menő ügyeket a decentralizációig vissza fogják tartani. Mint értesülünk, a budapesti kir. ítélőtábla bírái az új királyi táblák között már teljesen fel vannak osztva s így már sokan lakás után nézhetnek Debreczenben is. A mi királyi táblákhoz hír szerint a debreczeni ügyvédi kar egy-két kitünő tagja is ki fog nevezetni.

BELFÖLD.

Fejérváry mosakodik. A honvédségi börtönök szállítása ügyében irt közleményekre a honvédelmi miniszter felhivatalos lapja helyreigazításként azt közli, hogy Fejérváry az egész szállítást már csak azért se engedheti át a kisiparosoknak, mert a legtöbb kisiparosnak mozgósítás esetén be kell rúkolnia — holott ugyanez megtörténhetik a nagy vállalatok személyzetével is.

A konzuláris bíraskodás. A »Bud. Corr.« azt állítja, hogy a »Jur. Blätter«-nek a konzuláris bíraskodásra vonatkozó javaslatról közölt adatai nem felelnek meg a valóságnak.

Képviselő-választás. Nogradvarmege központi választmánya f. hó 12-en a szecse-nyi kerületi képviselő-választás határnapjait jan. 19-et tüzte ki. Választási elnök Pulszky Agost lesz.

KÜLFÖLD.

Angol petíció a csárhoz. London polgársága elhatározta, hogy az oroszországi zsidók érdekében petíciót intéz a csárhoz. A petíciót a londoni lordmayer levél kíséretében küldte el a csárnak, mely levélben kijelenti, hogy a petícionálók nem követnek semmiféle politikai czélt, csupán a humanizmus érdekében emelik föl kérés szavukat.

Padlewski elfogatása. A spanyol kormány hivatalosan tudatta a francia kormánynyal Padlewski elfogatását. Ha az Oltba menő francia rendőrök meg fogják állapítani, hogy a letartóztatott egyén csakugyan Padlewski, a francia kormány kéri fogja kiadását.

Az új fogyasztási adó ellen, melyet több szerb lap hevesen megtámadott, Bel-

grádban növekedik az agitáció, különösen a kereskedők táborában. Ha czélszerű változást nem engedélyeznek, úgy a különböző nagykereskedők Szendrőbe helyezik át üzleteiket. Thoemel, az osztrák-magyar monarchia követe, a szerb kormánynál tiltakozott az új belgrádi városi fogyasztási adó behozatala ellen, mert ez az osztrák-magyar-szerb kereskedelmi szerződés durva megsértése lenne.

A spanyol választások. A spanyol kormány a képviselő-választásokat febr. 1-ére, a szenator-választásokat pedig febr. 15-ére tüzte ki. A választási mozgalom már javában folyik.

Czélkúti Züllich Rezső.

Írta: Lövei Klára.

A múlt napokban következő nyilatkozat jelent meg az »Eltérők«-ben:

Züllich István nyugalmazott főispán 1000 forintot adományozott a képzőművészeti társulatnak, s így a társulat pártoló tagjává lett, azon nyilatkozattal, hogy ezen alapítvány elhalt testvéreinek; Züllich Rudolfnak nevére szólna, ki maga is a művészettel foglalkozott, s a művészet iránti rajongó szeretetét bizonyítja.

Züllich István nyugalmazott főispának Károlyi Tibor grófhöz, a képzőművészet társulatának elnökehez irt levele, a többek között így szól: »Ismerve az elhaltnak a művészet iránti rajongó szeretetét, úgy hiszem nemes szíve óhajanak teszek ezzel eleget.«

A művelt lelkű, jó hazafi, es buzgó irodalompartoló Züllich István nagyon serényen nyilatkozik elhunyt fivérééről, azt mondván róla, hogy nem csak rajongott a művészetért, de maga is a művészettel foglalkozott. Ez testvéri serény nyilatkozat.

De a ki távolból, s elfogulatlanul tekinté át Züllich Rezső életét, nem csak a művészetért rajongónak, hanem határozottan művésznek mondhatja.

Tekintsünk vissza a magyar szobrászatra, hogy allott ez a nagyvenes évek elején, s akkor halával fogunk gondolni azon uttorokra, kik ifjúságuk, életük erejét a magyar szobrászat előmozdítására szentelték. Első volt ezek között Ferenczy, a művészet és hazaszere- tet langoló hevevel lépett a szobrászati pályára. Ismeretesek a küzdelmek, melyeken át kellett törnie. Midőn a művészetnek, a hazai szobrászatnak akart oltárt emelni, egyszersmind a nemzeti dicsőség fényes korát is megakará örökíteni: Matyas király — az igazságosnak lo-

szági hadat küldött Erdélybe, Orosz Pál tábornokkal s más vezérekkel: erdélyi tábornokaiul pedig Thoroczkyt, Pekryt és Mikést nevezte vala ki. Ezek alatt aztán annyira felszaporodott a kuruczság, hogy az országot széjjel előzöltyén, a császári hadakat Szeben, Fogaras, Brassó, Kolozsvár és némely kisebb erősségek falai közé szorította. E várakon kívül mindenütt a kurucz volt az ur; sőt nem sokára Kolozsvár is Rákócziak hódolt.

Rabutin, a hol szorosobban, hol csak lazábban körülzárolt Szebenből ki-kicsapdosott egyik-másik szorongatott városég segélyére s ilyenkor vivattak a változó eredményű csaták, ilyenkor hamvasztatott ő el egész tájakat némettel, razzczal irtatva a boldogtalan lakosságot. Szebenben pedig elkoboztatta a még ki nem osonhatott labancz magyar urak ezüst-aranymiveit, családi kincseit és pénzzé veretvén, ebből fizette zsoldos hadseregét. Kegyetlenül bánt el ott Szebenben bárkivel, a ki körme közé akadt. A hóhéroknek folytonos dolguk volt: és pedig nemesak az egyszerű napirenden levő kivégzésekkel: hanem a kinpad iszonyaival. A kire Rabutinnak bármilyen gyanuja támadott, hogy titkon a kuruczokkal érintkezik — azonnal elfogatta s a város háza földalatti börtöneibe vetteté.

Mivel pedig az erdélyi kurucz tábornokok egymással folytonos versengésben valának: a fejedelem az 1705-ik év elején, magyarországi újabb, reguláris hadakkal gr. Forgách Simon tábornagyot küldte be közéjük főparancsnokul, Forgách hadjárás férfi, korában es. kir. tábornok vala. Erdélyt csakhamar katonai lábra állította, a csapatokat fegyelmelte, czélszerű hadvezérelti intézkedéseket tön, Szamos-ujvárt, Bethlen várat, Halmágyot, Dévát, Tót-Váradot, Beszterczet, azután Medgyest — ezt hosszu, véres ostrommal — bevette s a császáriak hatalmát csupán három ostromzárolt erősségre: Szeben, Brassó és Fogarasra szorította. Hogy pedig a főerősségnek, Rabutin barlangjának, Szebennek zárlatát szorosabbra fogja s őrséget kiéheztesse: Medgyes megvétele után főerejével maga is Szeben alá, a harsági táborra szálla s személyesen tartott kémszemléket a körülzárt város környékén. Ilymódon csakhamar meggyőződén, hogy Rabutinnak még egyetlen közlekedési vonala van: Oláhország felé, az erős sánczczal védett vöröstoronyi szoroson át, — tehát hogy ezt is elvágja, egy éjszaka, válogatott, reguláris hadosztálylyal ezen erődöt ügyes eselvetéssel meglepve, megrohantata s szerencsésen el is fog-

lalta. Ezzel asián bezárta Szeben kapuját tökéletesen: Rabutin ki nem mert onnan többé kukkanni, és hónapokig semmi hírt sem adhatott magáról Bécsbe.

A császári fővárosban, ekkor Erdélyt már teljesen elveszítettnek tartották, s I. József, az új uralkodó késznek is nyilatkozék e tartomány trónjára birt jogairól lemondani, csak-hogy nem Rákóczi, hanem Savoyai Jenő herczeg javára. A hadakozás tehát tovább folyt.

A kurucz haderők főparancsnoka Forgách gróf, kemény katona volta mellett, ép oly kemény magyar ember, s előkelő származására büszke főúr, nagy aristocrata, nagy olygarcha vala. Országbíró fia, nádor unokája, József császárnak ifjúkori barátja, — egyébiránt pedig Magyarországon Rákóczi fejedelem és herczeg Eszterházy Pál utána a leggazdagabb mágnás. Szerette is a pompát és a vig. uri életet. Természetére, jellemére nézve élénk szellemű, örökvidám kedélyű, élces, tréfa-sót pajzanság kedvelő, nagy barátja a vig társaságoknak, poharazásnak, mulatozásoknak. De ezek mellett hadvezéri tisztéről soha meg nem feledkezett.

(Vége következik.)

vagszobrával. A nagy mű elkészült agyagból és fész-öntvényből, de nem gyült be annyi pénz, hogy az éreztől való öntésre elég lett volna. Törekeny művet nem akart a lelkes művész maga után hagyni, hazafias kegyelethöz, hogy a dicső király szobra ne maradjon töredékesen, a minővé lett volna a gipsz — az utókorra.

Ezért a már egészen kész szobrot, melynek belsejében Hunyady János sirja lett volna látható fehér márványból, összetörte. Mielőtt azonban ezen tragikus jelenés megtörtént volna, Teleki Blanka grófnő egészen és minden oldalról lefényképezette a történetileg s művészileg nagybecsű művet.

A szobrászat történetében ezen páratlanul szomorú vég, nem ejtette kétségbe Züllich Rudolfot, ki művészi pályáján nevének predikatumát Czelkuty-t használta, és Rómából, hol a művész akadémiának okleveles tagja volt, Magyarországba, hazájába jött, ide vonzotta honszeretete. Venus szobrával, mely a nemzeti muzeumban látható, feltűnést keltett, s a művész és művészet pártoló akkor még kis világban köztetszést nyert. Gyulav gróf mindjárt egy Junot rendelt meg Czelkuty-nál, mely az első szoborhoz hasonlóan, fehér márványból faragva, igen szépen sikerült. Gyulav gróf ezen Junó szobrot a nemzeti muzeumnak ajándékozta.

Most már mindenfelől jöttek az elismerő nyilatkozatok. Felszólítást kapott Hunyady János szobrának elkészítésére, és Kisfaludy Sándor emlékének megalkotására. A mintákat be is küldé s Döbrentev Gábornak és Nev Ferencz kéznél levő levelei bizonyítják a minták sikeres voltát. A nagy műpártoló Tomory Athanasz Katona József szobrát rendelte meg a fiatal művésznél, mely sok bírálóra akadt, midőn már éreztől öntve elkészült s melynek a mintája tetszést nyert. — De ha elgondoljuk, minő nehézségekkel járt akkor az éreztől elkészítése, midőn annak öntésére nem volt a hazában alkalmas műhely, akkor tulságos szigorúnak mondhatjuk a bírálatot. A Kisfaludy Károlynak készült szobor sem tette meg a hatást éreztől öntve, s az ifjú művészt elkedvetleníté, de végkép el nem csüggeszté. Művészetével más hazába kellett vándorolnia.

Később Párisban látjuk mint kitűnő metszőt. A palais roval egyik kitűnő ékszerészének általunk látott bizonyítványa mutatja, hogy milyen kifőnően metszette a gemmákat és cameákat. És mert az antik művészet volt kedvenc tárgya, ezekből választott mintákat a drága kövekben megörökítendő ékszerekre. Itt is mint nemes ízlésű művész tűnt fel, s hazájának becsületére vált. Tizenhat évi tartózkodása alatt Párisban, köztisztviselőben állott. Az ottani magyar egyesület elnökének választotta. Az emigránsokkal jó viszonyban volt. Szemere Bertalanhoz többször volt ebédre hívva. Ezen barátságos meghívó leveleket meg is tartotta iratai között.

A közelismerés, mely Párisban részeül jutott, nem volt elég arra, hogy a szülőföld kedves emléket felejttesse Czelkuty Rezsővel. A hetvenes évek végén meglátogatta szülőföldét, a szép Erdélyországot s István testvérénél időzött. Párisból is hazavonzotta a honvágy, 1875—76-ban Budapesten mint igazi mentor szerepel: Vally Árpád és Jlosvay Árpád mellett. Ezen barátságos nemes viszony mindvégig fennmaradt. Később ismét Párisban van mint mentor Vally Árpáddal, kit, mint, ifjú barátját felettébb szeretett, nagy reményeket fűzött hozzá, mutatják ezt levelei, melyeket elválásuk után írt hozzá; mindig buzdítja, lelkésíti, reményli, hogy hazájának derék fia válik belőle. Örömezt időzött a Vallyi János családjával Majtison, még a szép Olaszországból is eljött a nyári hónapokban, mert utóbb Olaszthonban töltött néhány évet. (Folyt. köv.)

Ujdonságok.

* **A népszámlálás.** Még mindig nincsenek a népszámlálási adatok rendezve s megközelítőleg sem lehet tudni, mennyi Debreczen lakossága. Valószínűleg holnapra már beadják a felülvizsgálók jelentéseiket s akkor legalább nagyjából megtudhatjuk a debreczeni népszámlálás eredményét.

* **Közigazgatási bizottság.** Hajdúvármegye közige, bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését. Térészüke miatt az egyes jelentéseket most részletesebben nem ismertetjük s csupán a népesedési statisztikára vonatkozólag említjük föl, hogy Hajdúvármegye területén meghalt a múlt felév folyamán 2260 egyén s született 2998 gyermek, így a szaporodás 738 főnyi.

* **A mi bálunk.** A debreczeni függetlenségi kör bálja tudvalevőleg f. hó 17-én tartatik meg a »Margit-fürdő« vendéglőjének termeiben. A buzgó rendezőség, mely semmi fáradságot nem kímél, hogy a bál sikerét biztosítsa, gondoskodott a közönség kényelméről, nevezetesen kieszközölte, hogy a helyi vasut vonatai a bál estéjén 7 órától 10 óráig a »Margit-fürdő« elébe forduljanak, reggel 5 órakor pedig külön vonat fog a fürdő előtt megjelenni. A rendezőség fölkeri mindazokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy a meghívó iránt sziveskedjenek a függetlenségi körben jelentkezni.

* **Egy altábornagy a magyar nyelvről.** Szvetenay Antal báró altábornagy, a kolozsvári hadtest parancsnoka, látogatást tett az ottani önhéntes iskolában. Az altábornagy ez alkalommal az önkéntesek előtt nevezetes nyilatkozatot tett. Megszólítván az önkénteseket, akadt közöttük néhányra, a kik nem tudnak magyarul. Vidéki asztások és oláhok voltak ezek ezek, kiknek azután az altábornagy tanuságos leczkét tartott. Figyelmeztette őket, hogy tanuljanak meg magyarul, mert ez mindnyájuknak hűtellessége. Magyar földön lakunk, magyar kenyeret eszünk, illő tehát, hogy tudjuk a nyelvet is annak a nemzetnek, a mely táplál bennünket. — Keveseknek mondatott, de igen sokaknak szólt a kitűnő katonának az a nyilatkozata.

* **Tombola-estély.** A debreczeni jótékony nő-egylet által folyó hó 17-én rendezendő tombola-estélyre kisorsolandó tárgyakat ajándékoztak: Berger Henrikné 2 drb tojástartót, egy szines hamutartót és egy fogvájótartót; Dr Popper Alajosné egy virágtartót, egy tojástartót, egy asztalkendőtartót és egy kisdobozt; Lukács Arminné egy zolnai virágcserepet; Dr Balkányi Miklósné egy fekete fatálczát; Pongrácz Gézné egy ajtóra való diszvirágot; Komjáthy Sándorné Magyarország történetét, irta: gróf Vay Dániel 3 kötet; Sik Lajosné egy arannyal himzett török papucsot; Dr Kola Jánosné egy legyezőt; Farkas Lajosné két virágvázát és két gyertyatartót; Dr Ujfalussy Józsefné két drb fali képes tálcát. Adományokat ezentul is szivesen fogad és a nagyérdemű közönséget minél nagyobb részvételre kéri: A rendezőség.

* **Szénkereskedők figyelmébe.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a központi hálózat részére a már biztosított mennyiségeken felül szükséges mintegy 120.000 tonna szén szállítása iránt pályázatot hirdetvén, ezen körülményt oly megjegyzéssel hozzuk az érdekeltek tudomására, hogy az idevonatkozó közelebbi feltételek az alóliit kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N. Hatvan utca sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen 1891. január 13. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Gyászjelentés.** Mely fájdalommal tudatjuk férjemnek, atyánknak, és dedapánknak

néhai polgár idős Kiss Mihálynak hosszas, de különösen négy havi súlyos szenvedés után, életének 84-ik évében, folyó hó 13-án esteli 9 órakor történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 15-én délután 2 órakor, előbb hajó-utca 1158. sz. saját háznál, majd a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a péterfiái sirkertben fognak örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és a fájdalomunkban résztvevőket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1891. évi január hó 14-én. A boldogultnak bánatos özvegye: özvegy polgár Kiss Mihályné, Erdélyi Juliánna. Gyermekeim: polgár Kiss Sándor, nejevel Bihari Juliánna és gyermekeivel; polgár Kiss Mihály, nejevel Szakál Juliánna és gyermekeivel; Kiss Juliánna férjével polgár Deák István és gyermekeivel; Kiss Zsuzsánna férjével polgár Szabó József és gyermekeivel; Kiss Mária férjével polgár Polgári József és gyermekeivel, több rokonok nevében is.

* **Az evang. filléregyletnek** febr. 7-én tartandó tea-estélyére az előkészületek most megtételnek, hogy az egylet minél élvezetesebb estét szerezzen a közönségnek.

* **Elveszett pénz.** Végh Andrásné tegnap elhagyta valahol kézikosarát, melyben egy 15 ezer forintról szóló takarékpénztári könyv és 700 frt készpénz volt. A rendőség megindította a nyomozást, de még ma nem birt nyomára jönni semminek, mert Végh Andrásné nem emlékezik rá, hogy hova tette le a kosarát.

* **Véchy László vendéglőjében** (Nagy-Csapó-utca 358. sz. néhai Kainráth Antal volt vendéglője) kitűnő egri siller és vörös borok, valamint izletes ételek kaphatók.

Karikaturák az utcáról.

Összesétálta: Szathmáry Zoltán.

Még egy két csillogó hópehely szállingózik le a magasból csak, de azt is elkapja a téli szél s lesepri a járdáról; azután elhúzódik a hó felhők, széllyel málnak és sietve tűnnek el a láthatár alá.

A nap kisütött, az óra még nem verte el a déli-tizenkettőt, a harangozó né levezésében még nem főtt meg puhára a tészta, s a hőmérő csak 6 fokot mutat.

Ennél kedvezőbb időt a sétára gondolni sem lehet!

Kinn is sütkérezik a város szive-java. A nők kijöttek megmutogatni egymásnak legújabb divatu téli kosztümjüket s kalapjaikat; a férfiak pedig, hogy e tarka-barkaságokon kívül sziporkázó szellemökben is szönyörködhesse- nek; hogy megkérdézhessék tőlük: »hogy van?« »hány hét a világ?«, vagy legalább egy mély kalapleemeléssel egy-egy »kezet csokolom«-ot döröghessenek, vagy sipithassanak nekik üdvözlésül.

Ugy eltudom nézni ezt a sürgő-forgó emberbolyt, melyben egybeolvadnak a különböző kasztok s a legerősebb arisztokrata is kénytelen eltűnni, ha véletlenül hozzá dörgölgődik a demokratia szűrös képviselőjének foltozott kabátja.

Nyilváníthatná ugyan neheztelését, de azt a legtöbb esetben csak a bajusza alatt teszi, mert, ugyan könnyen kivan téve a »folytatása következik«-nek.

Itt egy kövér uri asszony ránczigálja el négy majszoló gyermekét az utca sarkán kibáló »török«, krajczárásos cukrai elől: kiknek agyát végtelenül gyötéri az »enni, vagy nem enni« problematikus kérdés megfejtése, ott egy segéd fogalmazó nézetet magát, vagy talán Abszi-kabátjának kitömött vállait a fényes kirkakat tükröz üvegén.

Amott egy természetes családapa rohan haza a hivatalból, folyton azzal a gondolattal tépelődve, hogy az ő kedves élete párja turós-csuszát főzött-e, vagy makos derejét.

Az a félig ősz, félig kopasz ur tulvilági kéjjel követi lépten-nyomon a kis színésznő bürsöny mantillját s mikor hozzá csatlakozik a kicsikéhez egyesített huszár kard; bosszusan csapja földhöz félig szívott finom szivarját s olyan füresa gondolat cikakzik végig agyán, hogy ő szeretné végig eszirtetni azt a kardot, de a huszártiszt — hátán.

A szivar sziporkázva pattan vissza a járdáról s izzó tüze végső harcát viva az elleneséges hövizzel, susterökölva gurul egy éles kis-asszony labái elé.

A kisasszony pedig ideges, — az volt már az anyja, meg a nagyanyja is — oda kap a kebléhez s miután egy éles sikolyt kiereszkol belőle, felborítja a bakával társalgó dada mellől azt a kis szöke firtü gyereket.

A kis leányka pedig kiereszti a hangját szörnyű visításokkal adva neheztelésének hangos jeleit.

De a «baka bácsi» legmatikusán kivészi a szajból a füstölő virgíniát s miután paszomántos nadragja rejték zsebéből előtud kotozásni egy árva-képü krajezárt, abban a pillanathban bevallja azt egy piros ropogósra sültt sós-pereczre, hogy elhallgathassa vele a kis babát.

Az a fiatal mágnás ivadék annak a kis kék-szemü leánynak az oldalánál, érdektelenül taszítja el utjából az alkudozó pereczest s kis babát, de az utámnok jövő mama s öreg barátneja nem hagyhatják szó nélkül a fentebbi jelenetet:

— Jaj lelkelem angyalom... ezek a mai eseledek... no nézd a tanácsos ur dajkaja (lehet, hogy a kis fiac!)... még csak annak is katoná kell...

— Hagyd el édesem, az asszonytól tanulja... az se jobb... az is katonás... hisz tudod az élite-balon?...?

De egyszer elakad a szó a nő ajkán, elugrik a baka a dada mellől s ugrándozva szalad a piczike egy nő elé...

Előkerült a pipere üzletből a mama, meg ismerte a kis lánykáját a sikoltásról... úgy lömbölni csak az ő aranyosa tud... siet is összeesekölmi két kipirult orcáját.

Azután egy könnyed mosollyal végig néz az őt szapuló kedves barátné tarka-barka utcai ruháján, de miután látja, hogy az övé mind kelme, mind szabás s kiállítás tekintetében felülmúlja amazt, szívélyesen köszön, kezét nyújtva mind a két asszonynak.

Most már majd hárman szapulnak meg egy jelen nem lévő negyediket!

Az uteza sarkon egy csapat uri ember áll, csipős észrevételeket téve az előtte elhaladó nőkre, hangosan bíralgatva a lesütött szemü varrolánykakat.

Zsibongva vegyül az emberbolyba a kiszabadult tanuló ifjuság is, miután már a nevelő intézetből is hazaeresztették a tudós bakfiseket. — Hadd gyönyörködjenek azok is egymásban.

Most még zajosabb lesz az uteza. Ezek tulkiabálnak még a mennydörgést is. Csak úgy gyengén vegyül bele a zajba a kis vasut jelző csengettyűje a pereczes hangja, a készülődő kofa világ bucsu nyilatkozatai, a készülődni nem szerető tyukok, esírkék s kokasok, pulykák pamasz »jaj«-ai.

Már régen elütötte a tizenkettőt a torony óra, s harangozó feltalalta már urának a párolgó leveses talat, a nap elbujt egy felhő alá, s a hőmérő tíz fokot mutat.

Itt az ideje, hogy ebédelni menjünk. Jó étvágyatt!

Irodalom és művészet.

Tárca Szabolicska Mihályról.

Az egész országban előismerre találtak azok a gyönyörű versek, melyekkel az »új költő« Szabolicska Mihály egyszerre előtűnt az ismeretlenségéből. Az irodalom most új költőnek nevezi Szabolicskát s éppen azért érdekes az »Egyetértés« tegnapi számában megjelent tárcacikk, melynek az a címe: »Új költő, a ki a régi«. A tárczairó személyesen ösmerte Szabolicskát, vele tanult a debreczeni collegiumban. Aztán elmondja, hogy Szabolicska nem új költő s ő már régen dalol, de ezelőtt csak magának, barátainak osztogatta költészeti kincseit, melyek a »Debreczenben« és a »Debr. Ell.«-ben jelentek meg. A tárczairó éles bírálat alá veszi Szabolicska egész működését s arra a meggyőződésre jut, hogy Szabolicska irodalmunkban már a régen várt népies irányt találta el, meri a Petőfi népdalai és a műdal között eddig még át nem hídult ürvolt, ezt fogja kitölteni Szabolicska, kinek népdalai oly szépek, oly egyszerűek, hogy érintik szívünket, mint a falu határán alkonyatkor felzendülő édes furulyaszó. Nem hallgatja el a költő hibáit, sem kimutatja, úgy a sok-sok vers közül, a miket Szabolicska összeírt, akadám sok selejtes is — ennek oka azonban inkább a gyorstermelésben keresendő. Végül elragadtatással szól a Szabolicska költészetéről s azt mondja: írjon kevesebbet s mi azért is halásak leszünk. A tárczát Sebestyén Gyula fővárosi tanár írta.

Uj francia szótár. Magyar-francia és francia-magyar szótár. A francia akadémia és a legjelesebb francia szótárirók ntan. Budapest 1891. kiadja a Pallas írói. és nyomdái részv. társaság 1 füzet ára 30 kr. Ez a mű mintegy 50 füzetre fog terjedni s így a legkimerítőbb francia-magyar és magyar-francia szótár lesz irodalmunkban, mely általa egy valóban hézagpótló művel gazdagodik mivel a számos jó francia nyelvtan mellett melyben a hazai irodalom bővelkedik, mind eddig e nyelv alapos tanulmányához nélkülöztük egyiket a legszükségesebb kellekeknek a kimertő és megbízható szótárt. E hézagot lesz hivatva kitölteni a jelen munka, mely negy kötetben föl fogja ölelni a két nyelvet. A magyar- és francziának egész szokinesét. — Egy füzeté már megjelent, a második füzet is legközelebb megjelenik. Egy füzet ára 30 kr. előfizetheti 5 füzetre 1 ftt 50 krai 10 füzetre 3 fttal, mely esetben a füzetek bementesen adatk az előfizetők kezébe. Ajánljuk az új francziaszótárt olvasóink figyelmebe.

VEGYES HIREK.

B. Hausmann Georges Eugén, III-ik Napoleón híres prefektusa, a modern Paris megteremtője, szelhudés következtében elhunyt. — Fiume lakosainak száma — a legújabb népszámlálás szerint — 32,000 főre rug. — Erdélyben — az E. M. K. E. kezdeményezése folytán — erdélyrészi Kárpát-egyesület van alakulófélben. — Új egyetemi tanár Dr. Hegedüs István, kolozsvári egyetemi tanár a budapesti tudomány-egyetemen megüresedett egyik classica-philologiai tanszékre nevezetelt ki. — Halalos ítélet. A kézdivásárhelyi törvényszék Kovács Sámuel csavargót, ki Döszler Máriát meggyilkolta és kirabolta halálra ítélte. Mihalovich bíbornok állapota. Zagrabból távirják, hogy a király távirati uton kérdezősködött a bannál a súlyosan beteg Mihalovich bíbornok állapota felől, mely aggasztó. — A pazarló öngyilkossága. Zagrabból jelentik lapunknak: Klisanes nevű fiatal ember egy zagrabból költőgyártó fia, miután az apja részére beszedet pénzeket elpazarolta, revolverrel agyonlötötte magát. — Michel Angelo »Utolsó ítélete.« A pápa szándéka, hogy Michel Angelo-nak a Sixtini-kápolnában leve Utolsó ítélet című képét restauráltatni fogja. E remek freskó nagyon meg van már

rongálva részint a nedvesség, részint pedig a viasz gyertyák füstje által. Több kiváló festő mindamellét oda nyilatkozott, hogy a kép restaurálható. — Halalozások. Hausmann br, a modern Paris alkotója, mint Parisból távirják, szelhudés következtében meghalt. — Lázárovics Lázár dr. Sándor szerb király volt háziorvosa s a szerbek egyik legkiválóbb novellairója, szombaton este tüdővészben meghalt, Koch kitüntetésé. Koch tanárt a király szintén kitüntetésben szándékozik részesíteni, Egy magasabb rendjelet fog kapni Koch a királytól elismerő level kíséretében. — Beszárkád ház. Szatymazon Kopasz János sertés-hizláló házának teteje a ránehezülő vastag hőréteg terhe alatt borzasztó robajjal bedől s a benne lakókat maga alá temette. Szerencsére komolyabb baja senkinek sem történt. Lelekes választás. Kócsi Dániel budapest-kőbányai ref. s. lelkész e hó 11-én a vajai ref. egyház rendes lelkészül megválasztotta. — Száz év előtt. Egy angol lap egy röpiratról emlékezik meg, melyet névtelen szerzőrt ezelőtt száz évvel, 1790-ben s az alsóház képviselőinek küldött meg, lelkőkre kötve, hogy a női hazias erkölcsök érdekében törvénybe ígassák a következőket: Minden lány szömi, fonn és varni tanuljon. Tízéves korában az iskolában magának kell megvarni fehérműjét s ezt, hogy valóban teljesítette és mily eredménnyel, az iskolai bizonyítványban feltüntetendő. Tízennégy éves korukban felső ruháikat is magoknak kell készíteni. Tizenhat éves lánynak erteni kell a főzéshez, a mirol az etesebb asszonyok úgy győződhettek meg, ha — ebédre levén nivalatosok — a kisasszonyt minden tal étel után kikérdezik, hogyan készül. Husz éves korukig a leányok setyem- és barsonyruhát ne viselhessenek. Ekszert csak keveset, azt is keveset értékt. A röpirat részletesen leírja, hogy nyilvános helyeken hatal lánycok es nok mily öltözeten jelenhessenek meg. Kartyazástól és egyéb penzbeli játékoktól minden hajadon eltiltassék. A röpirat szerzeje meg volt győződve, hogy ha mindezeket a parlament törvénybe ígatja, maga a társadalom fog felügyelni azok réghajtasára. A parlament jegyzőkönyveiben azonban nincs nyoma, hogy e javaslatok tárgyalasala kerültek volna. A Koch-féle szer egy új hattása. Billroth professzor legutóbbi előadásán a Koch-féle szernek egy új és meglepő hatásáról tett emítést. Egy betegnek a keresztcsontja táján daganata volt, melyet mindenki tuberkulózisos talyognak velt. A pacienst a Koch szerével orvosolták, de a befűcskendezésektől a daganat oly mod nélkül kezeelt rajni, hogy a beteű nem bírta elviselni a kint es nem turte, hogy oltassák az oltásokat. Két hét múlva a daganat lohadt es kerűlete is kibebbedett egy ujnyival. Billroth ekkor felvágta a daganatot, hogy az elkalt szövetrészek kikerülhessenek belőle. Nagy volt azonban a profeszszor meglepetése, mikor a genyedtseg megvizsgálásából kiderült, hogy az ember baja voltakep aktinomycose, ez a ritka es gyógyíthatatlan betegseg melyet egy apró elődő sugaras gomba okoz s többnyire csak a szarvasmarhan mutatkozik, mint járványos szájlájás; de átragadhat az emberre is es elgenyesztu a nyak-, germez- es bordacsontokat. A daganat a jelen esetben azért lohadt, mert a Koch-féle szer a sugaras gombakat eipnsztította; a mit a nagyító uveggel vaio vizsgálas is bebizonyított. — Folyékony bronz. Stroschein J. E. Berlinben egy olyan folyadékot talált fel, a melyben a bronzpor igen sokáig lebegve marad, mely tehát romlatlanul megőrizhető. A folyékony bronz 52,973 szám alatt lett Németországon szabadalmazva s arról a lipcei Táglblatt a következőket jelentti: A damorszurok harmadrész annyi vízmentes szénsrvas kali, vagy natron hozzáadásával felolvasztatik s azt így hagyjuk állni három napig, közre azonban több izben jól felkavar-

juk. Az alporra öröltben tétetik mas des-illalatt, miután hosszabb idez után begye. — A marad. A v megártják ahmánynak saga van s iesz haszná

Füst Mióta a egyesülete mindenféle dással, hogy alkalmatltn Szászország dajat tüzött kiserletek u zokkal egy rosok füst es hasonló megoldasara tottak a nikusok, melyből kit nem tartják Erezdában, bebizonyito a konyhako lehet kisebb Nagy gyári luto terület egyebkent mai allasa tokelatesen teljes elenylo ianos behoz ponti legsze

Vaj e mandi gazd kezekt ut vaj kilofat. ezt utanozn Agricultural vetkezőket a rendszerl het azt mo szövetkezte zanak meg ezt Anglian de kurucso pedig főképp voltak a kö gépek beszo teseknél. Az a legköltseg tudunk seg maga köpül denk gazd kenytelen a megint sokk a legtöbb e hatott v sok gazda s maga jar értékesitse, bankhitele ha a körül

A »D száma azt Fodor Józ ingyen t ságnak, me fel tudom Veres Józ lajat, mely

* E ro a Szerk.

juk. Az alkali tartalomtömeg azután finom porra őröltetik és eszterényekre vékony rétegekben tétetik s aztán benzínben, vagy kőolajnak más des-illatúmban feloldatik 150 C. hőfok alatt, miután száraz ammoniak gáz vezetettét hosszabb időn át a feloldóanyagban, hogy mindez után benne foglalt savat ártalmatlanná tegye. — A bronzpor ezen fénymázban lebegve marad. A vele bronzirozott tárgyak éveken át megtartják üde fémszínüket és fényüket. E találmánynak tehát igen nagy decoratív fontossága van s az építészetben is nagy előnnyel lesz használható.

Füstemesztés tűzhelyeken. Mióta a németországi építészek és mérnökök egyesülete a kezébe vette ezt az ügyet, azóta mindenféle élenken foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miképen kelljen a vásárokat az alkalmatlan füsttől és koromtól megszabadítani. Szászországban a kormány 700 márk jutalomdíjat tűzött ki e kérdés megoldására gyakorlati kísérletek útján. Angolországban tetemes eszközökkel egy egyesület alakult, mely a nagyvárosok füstemesztő készülékeit megvizsgálja és hasonló jutalom-díjakat tűz ki a kérdés megoldására. Es Beeben bizottságot alakítottak a fűtőmérnökök és tapasztalt technikusok, — s az nem rég jelentést tett melyből kiténik, hogy az ügyet ott éppugy nem tartják meg elegendő érettségű mint Bernebe. Erezdában, Baseiben, Geraban tett kutatások bebizonyították hogy a szobák fűtéséből és a konyhákban való tüzeleséből eredő füst nem lehet kisebb, mint a gyári keményekből eredő. Nagy gyári tüzelesnei földolgnak tartják a fűtő terület nagyságának meghatározását; de egyebkent megengedik, hogy a fűtési technika mai állásában nem lehet az alkalmatlanságot tokeletesen mellőzni. Így Siemens Feigyas füst teljes elenyészteset csak a legszesz fűtas általános behozatalában látja és ehhez is központi legszesz előállítás kivantatuk meg. —

Vaj eladási szövetkezetek. A normandi gazdák a vajeladásra létesített szövetkezetek útján egy arany forintot adják el a vaj kilóját. Megkísérlették az angol gazdák is ezt utánozni; de nem tudtak ezéit érni. — Az Agricultural Gazette erre vonatkozólag a következőket jelenti: «Nem a gazdákban, hanem a rendszerben van a hiba. Nagyon szépen lehet azt mondani, hogy létesítsenek a gazdák szövetkezeteket építsenek gyárakat és osztózanak meg a tiszta jövedelmén. Megkísérlették ezt Angliának csaknem minden grófságában; de kurucsot vallottak a legtöbb esetben. Es pedig főképen azért, mivel túlságosan magasak voltak a költsékek úgy az építkezésnél, mint a gépek beszerzésénél, mint a megállapított fizetéseknel. Azt mondhatjuk tehát, hogy a vajgyar a legköltségesebb közvetítő es ha ezen nem tudunk segíteni, akkor jobb ha minden gazda maga köpuli fel a tejet vajja. Hanem hat mindenik gazda nem viheti eladó vaját a városba, kénytelen azt bizományba adni eladásra es itt megint sokféle károsodásnak lehet kitéve; holott a legtöbb esetben elég jövedelmező vevőt találhatott volna helyben. Es az is tény, hogy a sok gazda, a ki kicsiczen kezdte tehenészetet s s maga jart utánna annak, hogy a tejet jól értékesítse, jól boldogul: teheneit szaporítja es bankhitele is van, melylyel vállalatát növelheti ha a körülmények kedvezők.»

Nyílt-tér.*

Ingyen temetés.

A »Debreczeni Ellenőr« január 13-iki száma azt állítja, hogy néhai Veres Józsefet Fodor József temetkezési intézet tulajdonos ingyen temette el. Ez nem felel meg a valóságnak, mert kezeim között van s bárkinék fel tudom mutatni Fodor József urnak néhai Veres József temetési költségeiről szóló számláját, mely következőleg hangzik:

Temetési árak	149 frt —
Gyász ruhák	29 „ 80 kr.
Egyházi szertartás	50 frt —
Homok hordás	1 „ 50 kr.
Együtt 238 frt 30 kr.	

Ime, ez volt az az ingyen temetés! Debreczen, 1891. jan. 14.

P. Gy.

TÖRVÉNYSZÉK.

Vajkai a büntető kódexről. A budapesti kir. tabla nekány nap előtt tartotta svi teljes ülését. Vajkay Károly dr., a tabla érdemes elnöke, ezuttal is visszatekintett az előző év eredményeire s egyebek közt kiemelte, hogy a mult évben aránylag sokkal kevesebb bűnügy érkezett fel az első bíróságtól, mint a korábbi éveken. Ezt az érdekes és örvendetes jelenséget a tabla elnöke abból magyarázta kt, hogy a büntető kódex, mely újdonságánál fogva kegydetben sok félremagyarázásra es így sok felebbezésre adott alkalmdt, mindinkább elfoglalja az őt megillető tért s immár elmondhatjuk, hogy az a judikaturában s a nép jogérzületében teljesen szilárd alapot nyert. Ezzel kapcsolatban áttért az elnök a büntető törvénykönyv szerzőjének kervadhatlan érdemeire, melyeket az idő s a kódex alaposabb megértése es helyes alkalmazása csak növelni fognak. Erdekes nyilatkozat ez a kir. tabla nagytekintélzű elnökének szájából épen ma, mikor másfelől a büntető törvénykönyv revízióját aharjáh napirendre hozni.

LEGUJABB.

A debreczeni szintársulat — consortium.

A színházi sanyaruságok már régen sejtették mindeneknél, a mi ma ténnyé vált — a debreczeni szintársulat consortium ma alakult, mivel az igazgatók képtelenek voltak a tagok fizetésére. Ma reggel az egész szintársulat összegyűlt s Püspöky Imre elnöklete alatt elhatározta, hogy consortiuma alakul. Az ügyvezetésre titkos szavazás útján ötös bizottságot választottak, melynek tagjai következők: Andorffi Péter, Balassa Jenő, Csiky László, Mátyray József es Püspöki Imre. Az ötös bizottság azonnal átvette az ügy kezelését. Ma d. u. 3 órakor e tárgyban összegyűl a szini-bizottság is. Az ötös bizottságból Balassa Jenőt es Püspöki Imrét bizta meg a szintársulat, hogy a színügyi bizottságnak a történetéről beszámoljanak.

Színház.

Kedden Delin karmester javára adatott »Stradella« Flotow régi, népszerű operája. Eltekintve, a szöveg silánysága, s cselekmény s cselekmény szegénységétől a közönség teljes elnézete találkozhatott, ugy a könnyű, behizelgő szép zenében mint az előadás corect-ségében.

Meséje következő: Stradella olasz zeneköltő, s dalmok, (Valentin) szerelmes, Bassi Bertholdi (Pöspöki) gyámleányába, Leonorába. A gyámartya semmit sem akar a viszony felől tudni, azért Stradella jó barátai segítségével, egy álarcos menettel elszökteti kedvesét.

A második felvonásban, már Stradella es Leonora egybekelnek; daczára a Bertholdi által felbérelt két orgyilkos (Karacs es Hatvani) merényletének, kik Stradellát otthon nem találván, egymást nézik a nagy énekesnek, mely

helyzet tért ad egy nagyon kedves zenei résznek, egy duettnek: melyben aztán végre, saját házi bajaikkal, gyermekeikkel foglalkoznak. Ezeket a Stradella által énekelt dal annyira meghatja, hogy tervöket; miszerint Stradellát meggyilkolják, abban hagyják, s részt vesznek az enekes nászünnepevény.

A harmadik felvonásban előjön Bassi s a két rablót kérdőre vonja, hogy még életben van Stradella.

Ezek azonban a kapott pénzt szemé közé vágják az öregnek azon kijelentéssel, hogy ők bár hideg vérrrel gyilkolnak mert ez foglalások, de ily nagy énekest megölni vétek. Erre Bertholdi alkudozni kezd velök, mig végre a két rablón győz a pénzvágy, s készeknek nyilatkoznak a gyilkolásra. Itt az idő is már, s a banditák még csak imádkozni engedik Stradellát. Amde amint ez az Ave Mariát enekli, a banditák szívet, lelkét, annyira meghatja az énekes ajkáról jövő szent zsolozsma igéje, hogy ők is, leborulva, vele énekelnek. Elvetven töreiket, bocsánatért esedeznek Stradellának, felfedezve előtte sötét tervöket. Bassi szintén hallja ezt, magába tér. s bocsánatot esd, mit mit kap is, s a pénzt a banditáknak ajándékozta.

Ennyi a mese. A zene rég méltatva lett, értéke művészi kivitele szerint. Mi most csak annyit mondhatunk, hogy sokat vesztek azok, kik a mai előadást végig nem nézték.

Valentin (Stradella) önmagát multa felül.

Valódi élvezettel hallgatták, kivált az első felvonás serenádját s a duettet.

A harmadik felvonás Ave Mariával pedig valóságos bravourt csinált.

K. Kopácsi Juliskáról sem mondhatunk mást. Szerepét jó felfogás, es helyes énekléssel interpellálta. Különösen a második felvonás ariájával frenetikus hatást ért el.

Karacs (Barbarino) derekasan megállta helyét. Bizoay most látszik, hogy ez a fiatal énekes, hova fejlődött volna, ha alkalom tér nyitnak énektehetségének.

Hatvani (Malvoglio) sikerült alakítást mutatott, kar hogy az énekes hangjában nem fekszik. — Neki ez a partie mely.

Egy két botlas bizony fordulhat elő, így pl. Stradella barátai az első jelenésben nem allanak sorfalat, hanem csónakon jönnek, s kissé mosolyra intő módon csónak kikötésről énekelnek s annak nyomasincs; hanem Stradella egy — ugy látszik — ön mozgó csónakon állit be.

Férfi kar itt e helyen »Csendes dalunkkal költjük fel őt« ugy énekelt, hogy nem egy szerelmes leány, de még a teli álmatlvó medve is fölébredt volna reá.

Kérjük a helyzetnek is tekintetbe vételét s az ahoz való alkalmazkodást.

Szintén az első felvonásban Stradella gyertya világot lát csillámlani kedvese ablakából — s azokat a legsötétebb egyiptomi éj fedi.

Ezek aprólékos hibák, de a figyelmes szemlőnek mindez felőlük, s bosszantó.

Megkell dicsérnünk a zenekart, mely ugy látszik, az opera komolyságig fei tudott emelkedni.

A közönség mintegy fél házat töltött meg. Ugy halljuk, hogg Delin karmesternek a helyben állomásozó tisztikar 50 frtot gyűjtött. — Az előadást pénteken ismételik.

* **Hegyesi Mari** asszony, a nemzeti színház kiváló tagja, ki a debreczeni szinpadon aratta az első babérokát s innen szerződött a nemzeti színházhoz, f. hó 19-én városunkba érkezik s ugyanaznap este föllép Lecouvrier Adrienne czimszerepében. Miután ezen előadás összes tiszta jüvedelme a vürös-kereszt-egyletet illeti: a bérlők előjogai nem törthatok szem előtt. Páholy-jegyek ezen előadásra Zádor Lajos ur üzletében válthatók. F. hó 20-án es 21-én — már ekkor bérlétfolyamban — Hegyesi Mari asszony a »Lovodi árva« es a »Ganthier Margit« cz. darabokban lép föl s előre is bizonyosnak tartjuk, hogy föllépteí aicalmával telt házak lesznek.

T—r.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, esütőtökön 1891. január hó 15-én páratlan bérletben:

Tornay Fáucsi kisasszonynak második fellépteül:

A furcsa háboru.

Nagy operette 3 felvonásban.

Közgazdaság.**Világkiállítás Budapesten.**

Toucher de Careil, volt osztrák-magyar nagykövet, ki nem régen hnyt el, oly kezdeményezésnek állott élén, mely nem ezelőtt kevesebbet, mint-hogy 1885-ben a millénium ünnepe alkalmából, Budapesten világkiállítás rendezésére. A kiállítás rendezésére már 15 millió frank volt együtt, melyet a francia konzorcium 50 millió frankra is fölemelt volna. A kiállítást a városi hatóságok tervezték s már a rendezés főbb részletei is meg voltak állapítva s csupán a magyar kormány erkölcsi támogatását kellett volna még kieszközölni. A vállalat küldöttei azonban — mint az »E-s« írja — a magyar kormánynál eredményt elérni nem tudtak, mert attól tartott a kormány, hogy a vállalkozók a magyar érdekekre kellő tekintettel nem lehetnének. A kiállítás eszméje azonban nem ejtett el, mert hír szerint maga a magyar kormány fog világkiállítást rendezni a millénium alkalmából, hogy a nagy világnak bemutassa Magyarország haladását. Annyi tehát valószínű, hogy Budapesten nem sokára világkiállítás lesz.

A kisiparosok a honvédmíniszternél. A honvéd felszerelés börtmű részének szállítása dolgában, — mint a »B. H.« értesül, a hazai kisiparosoknak három tagból álló küldöttsége járt tegnapelőtt Fejérváry Géza báró honvédmíniszternél. A küldöttség tagjai voltak a nagykorúsi és ezeledői ipartestület valamint a budapesti eszmadia-ipartestület elnökei. A miniszter a hazai kisipart mélyen érdeklő ügyben olyan választ adott a küldöttségnek, mely a lehető legnagyobb fokú lehangoltságot idézte elő. Tudtára adta ugyanis, hogy a szállítást semmi esetre sem hajlandó a kisiparosoknak adni. Első sorban azért nem, mert az eddigi szállítóval minden tekintetben meg van elégedve, s nem talál okot arra, hogy bizalmát tőle megvonja. Másodsorban pedig azért, mert a hazai kisiparosokat még szövetkezve sem találja képeseknek arra, hogy mozgósítás esetén megfeleljenek minden követelménynek, melyeket ő mint katona a szállítótól feltétlenül megkíván. De mivel a kisiparosok iránt mindig jó akaratot tanúsított, most is hajlandó nekik a szállítástól egy kis részt juttatni. A kisiparosok iránt való jóindulatát leginkább azzal mutatja ki, hogy őket a szállítástól visszatartja, mivel az csak bajt okozhat nekik. E válasza a küldöttség azt az ellenvetést tette, hogy hiszen a kisiparosok a pályázati hirdetményben közzétett minden feltételnek kifogás alá nem eshető módon eleget tettek, letették a 200.000 forint kaucziót, biztosították a központi műhely fölállítását és kimutatták vagyoni képességüket, még pedig kétszer olyan nagy összegben, mint az eddigi szállító s mégis elűtik a szállítástól. A miniszter erre érthetetlen kitérő feleletet adott s a küldöttséget elbocsátotta. — Ez a hír annyira fellázító, hogy egyelőre nem is bízhatjuk és várjuk a hivatalos czáfolatot.

CSARNOK.**A LORELEY.**

(Novella.)
Írta: **Reichenbach.**
Fordította: **Biró Irén.**
(Folytatás.)

A festő érdekes ember volt, mivel jól töltöttem az időt, de nagyon szenvedélyes volt, mit én nem szerettem. Kértem Iza nént, hogy ne hagyjon vele magamra, de ez egyszer mégis

megettörtént, és alig hagyta el a néni a szobát, midőn esetét eldobva lábaimhoz borult, és oly szenvedélyes szavakban beszélt szerelméről, hogy ijedtségemet hideg magaviselet által iparkodtam elrejténi, s talán nagyon is kemény szavakkal utasítottam vissza. Még az nap eltávozott kastélyomból, s én ugyanekkor levelet kaptam a hercegtől, ki csak most tudta meg férjem halálát, s levelében azt kérdezte, hogy szabad-e viszont látnia?

— Gondolja meg, most, midőn már az utóbbi időben alig gondoltam reá, levelében olvastam, hogy még mindig változatlan, most, midőn még a festő szenvedélyes szavai fülembe esengtek, irt, hogy viszatér.

De nem jött oly hamar, mint gondoltam: atyja halála visszatartotta. Egy este váratlanul megérkezett. A hosszú utat lóháton tette meg, s csak pár óráig maradt, ekkor megígérttem, hogy az övé leszek.

Ezen napon a park legelhagyottabb utjait kerestem fel, egyszerre előttem állott a festő. Tudta, hogy a herceg nálam volt.

Láttam őt, mondá, és tudom hogy ez az ember nem képes nagy szenvedélyre. Én az arczokról itélek, és nem eszlódom, tudom, hogy ön oly kevésbé szereti őt, mint én, s nem is fogja szeretni, de egy oly szenvedély, melyet ön iránt erzek felhevítne őnt! Önnek művészi lelke van, őnt csak egy művészi lélek értheti meg, őnt csak művész szeretheti, s ezért meg kell hallgatnia!

Először mintegy elkábulva állottam előtte, aztán hideg büszkeséggel megmondtam neki, hogy komoly elhatározásom a herceg nevévé lenni. Mely gyűlölséget fejezett ki e pillanatban arca! Feltem vele lenni a parkban.

Ah! mondá, mindég egy és ugyanaz, ma úgy mint holnap, örökké! A világ rossz, az emberek ravaszok! És én balga, még mindég hittem kivételeket, nincs, kinek igaz érzelmek volnának. Az ön lelkének nincsenek szárnyai, é porban van az, — vadul felkaczagott ön sem kivétel! Nem, ez nincs is a világban, s a világ egy rut szemétdomb!

Borzasztó kacagással elsietett s eltűnt a park fái közt. Alig bírtam a házba menni. A parkot nem mertem fölkeresni, félttem a vele való találkozástól. Még az nap megtalálták a parkban, holtan, — meglőve. Mig kezében volt pisztolya, melyel életét kioltotta. Szobájában sok számadást és levelet találtak.

Annyira megrázott az eset, hogy kértem a herceget, hogy ne látogasson meg, mivel rosszul érzem magamat. De a herceg, levelem daczára elindult, s az uton — itt akadozott a grófné, de aztán folytatta — ön tudja, hogy halt meg a herceg, szerencsétlenül esett le a lórlól — élve nem láttam őt többé.

A grófné elhallgatott, ajkai mozogtak, s kezei görcsösen szorították a rácsot. Norbert mellette állott.

És aztán? kérdé végre halkan.

Aztán beteg voltam hetekig, hónapokig. De mint már mondám, olyan vagyok mint a tó, mely előttünk hullámozik, így e benyomás sem hatott sokáig lelkemre. Mikor meggyógyultam, talán kissé komolyabb lettem, de nem voltam megtörve. Kellemes volt a zárdára gondolnom, de nem vágytam oda. A tél küszöbön volt. A telet olaszországban töltöttem, s meggyőződtem arról hogy emlékeim daczára, szeretek élni. Visszatértem után azt tanácsolták, hogy keressen fel a pompás hegyi levegővel bíró Friedeanut. És most tudhatja, hogy miért kerültem őnt, — miért utaztam el, miután őnt menyasszonyával a teraszon láttam sétálni, — nem akartam boldogságukat zavarni. Tudnia kell, hogy miért énekeltem önnek az erdőben; hiszen nekem nincs szívem, mely azt sugta volna hogy azt ne tegyem, már ekkor elhatároztam az elutazást.

Most ismeri a körülményeket; ön mindent tud, és még egyszer kérem őnt, távozzék, nem bírnám ki, hogy őnt is meghalni lássam! De nem távozott!

VI.

Soldané végre megszabadult a betegápolástól, s nagy szorgalommal fogott hozzá Emmi kelengyéjének készítéséhez. Kellemesnek találta

hogy Norbert még egy ideig a világban forog, s így Emmivel együtt háborítlanul varhattak és hímehettek. Hogy Emmi komolyabb és halványabb volt mint Friedenauban, természetesen találták. A sokszor türelmetlen kis beteg ápolása fáradságos volt, s Emmi igen kimerítette. A mama többnyire ruhaszabás mintákra gondolt, s Emmi is azzal volt elfoglalva. Végre is melyik leányt ne érdekelné kelengyéje?

Norbert levelei igen ritkán érkeztek s napról napra rövidebbek lettek. Ez Emmi elszomorította.

Egy délután szorgalmasan hímözve ült kerti lugasukban. A lakóháztól keskeny gyalogut vezetett a fű közt a lugasig s két oldalt almafák árnyékolták.

Előtte gondosan ápolt georginák és öszi-rózsák virítottak, melyeket fehér pillangók repkedtek körül. Most a lugas mellett lévő fáról egy kis madár repült le s csőrével felkapta az Emmi lábainál levő pamutszálat visszarepült előbbi helyére. Emmi utánna nézett; aztán a gyalogutra tekintett s úgy képzelte, hogy ismerős lapteket hall közeledni, de ott csak a pillangók repkedtek.

Minden oly csendes volt a kertben Emmi sóhajtott. Eh, miért volt olz messze Norbert! Miért nem tért vissza most midőn már tul volt a betegápoláson? Most már mily boldogok lehetnénk. Miért, miért?

Mily gyermekies vagyok — dorgálta saját magát — a művészek egészen mások mint más emberek, és Norbert valódi művész. De e mellett arra gondolt hogy mily jó volna, ha ő most a gyalog uton közeledne s szeméi könybe lábadtak. Letette kezimunkáját s varrópárnájából elővette Norbert legutolsó levelét. Majdnem ijedten szemlélte a levél kezletését. Hát csakugyan két hete mult már hogy a levelet megkapta? Ah, hova lett az az idő, mikor miudennnap kapott tőle levelet? És ez az utolsó levél mily rövid és hideg! Már szöröszóra tudta s még mindig újra átolvasta. Levele bizonyosan elveszett, vagy Norbert beteg, vagy — itt ismét azon néma kérdés állott ellőtte, mely az utóbbi időkben gyakran foglalkoztatta. Elenyészhetik-e a szerelem, elmúlhat, elhervadhat mint egy tarka virág? Megtörténhetik-e az?

Erre alig mert gondolni; ezt nem akarta elhinni, de kétékedése újból fölmerült.

Most figyelni kezdett. Nem atyja hangja volt-e az mely a nyitott ablakból egy vendéget köszöntött? Emmi felugrott; arczán az öröm kifejezése volt — el voltak felejtve szomorú gondolatai; a ház felé sietett, dobogó szívvel, figyelve a hangra, mely atyjának felelt. Most megszóllalt a vendég: Emmi megállott s ajkait halk sóhaj hagyta el. Miért gondolt azt, most, hogy a jövevény Norbert?

Máskor e vendéget, kit már hónapok óta nem látott, nem sóhajjal, hanem örömmel fogadta volna.

Jobb hogy ő jött, mint más valaki, gondola, megkezdett utját a ház felé tovább folytatva s midőn már az ajtóhoz ért, ekkor már mosolyogva ezt gondolta: Végre is örülök, hogy ismét láthatom.

Ezzel atyja dolgozó szobáján keresztül, saját kis szobájába sietett, hol fekete kötényét egy fehér himzett kis kötényvel cserélte fel s fényes gesztenyeszín haját a tükör előtt megsimította. Ezen foglalkozás éppen nem illt össze előbbi szomorú gondolataival, de Emmi egy tizenhét éves leány volt s az érkezett vendég nem volt más, mint Lemberg Ottó.

Midőn Emmi kilépett a szobából, szülei-vel találkozott, kik a vendéget éppen a kertbe vezették. Mily öröm látszott Lemberg arczán, mikor Emmi megpillantotta! Szívélyesen fogtak kezét, mint régi barátok.

Felórával később mindnyájan a kerti lugasban ültek a kávéasztal körül. A kis madár uost is körülöttek repkedett, de Emminek most nem volt ideje, hogy reá ügyeljen. Oly sok mondani valója volt; s mily jól esett látnia, hogy Lemberg mily érdeklődéssel hallgatja, akár a rózsakról beszélt, melyeket olvasott, vagy a friedenaui szép erdőkről.

De Lemberg értette is, hogy Emmi hogy

kell beszéde-
ságbán a fős

Valóba
s társalgási t
sen szívta c
elegetetlen k
hogy neki jó
olyan művelt
multhat.

Norber
kerdezte Em
gyenyéről?

Emmi
Lemberg sem
ismerősükről

Ulmugen gr
Lember

ta-e azóta a
Olaszország
abban a ne

A serté

a) Hizott

Öreg nehéz (42—42½ 2. suiyban) — kilgron felüli s ronkint 251—3 könnyű (páron 43½ II, Mag kilgron felüli s 220—250 kilgronként 220 k Szerbiai: 9. N 42—42½. I ban) 41½. Jedo suiyban) 1. nappán vol üzletirányzata Malacz (4—1

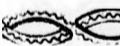

Ela

Enge

Szent-A

(M

E rov

Ér

Kitünő
érmellé
tertlől

egy ar

kell beszédbe hozni, s így Emmi volt a társaságban a főszemély.

Valóban meglepők voltak Emmi eszméi s társalgási ügyessége. Az öreg Soldau rendszeren szívta csibukját, s Soldaumi jókedvűen es elégedetten kavargatta kávéját, azon tudatban hogy neki jól nevelt leánya van, kivél egy olyan művelt ferfiu, mint a tanácsos, oly jól mulathat.

Norbertről nem beszélgettek, bár Lenberg kérdezte Emmitől, hogy jó híreket tud-e völegenyéről?

Emmi igennel felelt, ez volt az egész, s Leuberg sem kérdezte többet. De minden más ismerősükről beszéltek s így rakerült a sor Ulmügen grófnéra is.

Lenberg azt kérdezte Emmitől, hogy látta-e azóta a grófnet? Ez tagadólag felelt s Olaszországban van.

abban a nezetben volt, hogy grófné bizonyosan Folyt. köv.

Közbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

— jan. 12.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilgron felüli súlyban) 42.—42½ 2. Öreg közép (páronként 200—400 kilgr.) súlyban) ——— 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kilgron felüli súlyban) ——— 4. Fialat közép (páronkint 251—320 kilgr, súlyban 43½—44. 5. Fialat könnyű (páronkint 250 kilgrig terjedő súlyban) 42.—43½ II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 kilgron felüli súlyban) ——— 7. Közép (páronkint 220—280 kilgr, súlyban) 42½—43. 8. Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő súlyban) 41½—42½ III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 kilgron felüli súlyban) 42.—42½ 10. Közép (páronkint 220—260 kilgr, súlyban) 41½—42 11. Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő súlyban) 40½—41 Sertes lepszám: 1891. jan. 1. napján volt készlet 84,395 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Az üzlet lanyha. Nevelni való sertés Malacz (4—11 hónapos korban) ——— Feljtása

VASUTI MENETREND.

(Október 1-től.)

Debreczenből indul:

		ó	p
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	8	2
" "	d. u.	1	57
" (csak N.-Várad felé)		3	35
" N.-Várad	este	10	—
Szatmár felé	d. u.	3	30
" "	este	8	04
" (gyors v.)	éjjel	2	50
Kassa felé	d. e.	6	31
" "	este	7	40
" (m. á. v. indóh.	d. u.	3	22
" "	reggel	5	28
Nánás felé: {	d. u.	3	38
" " {	reggel	5	44
" " {	reggel	5	44

Debreczenbe érkezik:

B.-pest—N.-Váradról erk.	éjjel	2	5
" (csak N.-Várad felől)	reggel	7	33
" "	d. u.	3	45
" (gyorsv.)	este	7	09
Szatmárról	reggel	8	11
" "	délbe	12	27
" "	este	9	15
Kassáról	reggel	8	06
" "	este	9	11
" (m. á. v. indóh.	reggel	8	01
" "	este	6	05
Nánásról: {	reggel	7	53
" " {	este	5	56

Budapestről Debreczenbe indul:

(gyorsvonat)	reggel	7	35
" "	d. u.	2	—
" "	este	9	25

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

130.

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

A. Asztali dara nagy- és aprószemű	100 kiló.	16.—
B. Szinte » közepszerű		15.—
0. Királyliszt		15.—
1. Lángliszt		14-80
2. Montliszt		14-40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		14-20
4. » 2-od »		13-80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		13-20
6. Szinte » 2-od »		12-40
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű		11-80
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű		11.—
8½ Barna » 1-ső »		10-20
8¾ Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.		9.—
9. Lábliszt		7-60
10. Veres liszt		50 »
11. Finom korpa zsákkal		50 » 4-60
12. Durva korpa zsákkal		50 » 4-20

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén megszüntetett.

Debreczen, 1890. nov. 21.

Eladó ház és föld.

1139. számú kis-mester-utczai ház és hozzá tartozó ondódi föld, továbbá a nagyhatvan-utcza szőlőben levő 2 nyilas szőlő eladó.

Értekezhetni lehet

Magyar János,

Szent-Anna-utcza 2527. számú lakásán.

Eladó akác-tüzifa.

Értekezhetni

Engesszer Józseffel,

Szent-Anna-utcza 2266. szám alatt.

(Márton László ur házában.)

Dr. BORBÉLY IMRE

FOGORVOS.

Lakik: Piac-utcza 1711-ik szám alatt. Rendel naponta d e 9—12-ig, délután 2—5-ig.

Odvas fogak vagy azok gyökereinek eltávolítását, fogtöméseket (plombirozás) arany, amalgam, amentrel stb. műfogak betételeivel a hiányzó tökéletes jótállását, a fogak tisztítását szakértelemmel gyorsan eszközözi.

Előírása után készült, kitűnő hatásnak bizonyult fogpaszta, szájvíze és fogkefeje, kapbató Debreczenben az összes gyógyszerárakban, valamint Szentkirályi és Kalenda műiparáru üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása 2 kr., compact betűkkel 4 kr. A czimmal ellátott hirdetés után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Érmelléki bor. Kitűnő — 1885-iki — érmelléki bor 100 li- tertől feljebb eladó.	A megtaláló szivesked- jék a »De b r e c z e n« kiadóhivatalába bead- ni, hol illő jutalomban részesül.	ezelokra jutányos áron kapható lapunk kiadó- hivatalában.	frtra van szükségem. Ajánlatok a kiadóhi- vatalba intézendők.	jutányos áron eladó. — Hol? megmondja a kiadó.	delhetők a »Debreczen« szerkesztőségében.
Elvesztett egy arany karperecz.	Ujságpapír. csomagolásra s egyéb	Pénzt keresek olcsó kamat- ra. Körülbelül 120—150	Zongora. Használt, de egészen jó kar: b. n levő, rendkívül	Kósa Barna költeményei kaphatók és vidékre is megren-	Homok föld. Debreczenhez lehetőleg közel megvételre keres- tetik 40—80 cath. hold homok föld.

SZABÓ FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZE

DEBRECZENBEN,
Nagy-Uj utca Konrád-ház 1702. szám.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom H-Böszörményből Debreczenbe áthelyezett s a kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendezett

KÖNYVNYOMDAMAT

és

KÖNYVKÖTÉSZETEMET.

Elvállalok bármimű, a könyvnyomdai és könyvkötészeti szakhoz tartozó munkákat ugymint:
hirlapok, folyóiratok, egyházi- és községi nyomtatványok, falragaszok, árjegyzékek, számlák, gyászjelentések stb.
gyors és jutányos elkészítését.

➡ Vidéki megrendelések gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. ➡

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN” részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba Nagy-Uj-utca, 1702. sz. küldendők

Debreczen, 1891. Nyomatott Szabó Ferencz könyvnyomdájában.